

μετανεχθέντα εἰς τὴν Ελλάδα, ἐπηρέασαν τὴν ἀταραξίαν τῆς κριτικῆς τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ Ἀριστοτέλης προήγαγεν ἐπὶ τοσοῦτο τὰς ἱστορικὰς καὶ φιλολογικὰς μελέτας, ὁ χρόνος καθ' ὃν συνέστη ἡ Ἀλεξανδρική Σχολὴ καὶ τὸ Μουσεῖον, οὐχ ἥττον ὑπῆρξεν αἰὼν προόδου τῶν ἱστορικῶν σπουδῶν. Ἐν ταῖς τοιαύταις σπουδαῖς πολλὰ εἶχεν ἡ Ἑλλὰς ἀρύσασθαι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων, καὶ οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ ὑψηλὸς μονοθεϊσμός τῆς Πεντατεύχου ἠδύνατο ἐφελκυῖσαι τὴν προσοχὴν τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους· ἀλλὰ, καίτοι ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις τῶν Ἑβραίων ὑπάρχει πλῆθος ἱστορικῶν μνημείων ὑψίστης ἀξίας, ἀπλῆ τις παράθεσις τοῦ τελειοτάτου τῶν μνημείων ἐκείνων πρὸς τὰ συγγράμματα τῶν Ἑλλήνων ἱστορικῶν δεικνυσὶν ἡμῖν τὴν διαφορὰν τοῦ πνεύματος τούτων, συνισταμένην ἐν τε τῇ χρονολογικῇ ἀκριθείᾳ, ἥς ἐγένοντο οἱ ἀληθεῖς εὗρεται, καὶ ἐν τῇ κριτικῇ.

Ἐὰν τέλος πάντων διερευνήσωμεν τὴν Αἴγυπτον, ἣτις ἐστὶν ἴσως μόνη ἐν τῷ Κόσμῳ χώρα, ἀφθόνου· ἔχουσα ἀρχαίας παραδόσεις καὶ ἀρχαίας ἀνμνήσεις, οὐχ ἥττον καὶ ἐνταῦθα εὕρησομεν τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα ἡκιστα ὁμοιάζον πρὸς τὸ τῶν Αἰγυπτίων· καὶ αὐταὶ αἱ μακραὶ ἐπικαὶ διηγήσεις, αἱ ἥρξαντο νῦν ἀνευρίσκειν ἐν ταῖς ἱερογλυφικαῖς ἐπιγραφαῖς, ἔχουσιν ὁμοίως χαρακτῆρα ὅλως Ἀσιατικόν. Αἱ διηγήσεις αὗται ἐκπλήττουσιν ἡμᾶς διὰ τὰς μεγάλας αὐτῶν ἀναλογίας καὶ διὰ τὴν ἀρχαιότητα τῶν ἔργων, ἅτινα διηγοῦνται ἡμῖν ἀποδεχόμεθα δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ ἱερεῖς τῆς Σαῖδος εὐλόγως ἔλεγον πρὸς τὸν Σόλωνα, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἦσαν παῖδες πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ Αἰγύπτου παραβαλλόμενοι. Ἀλλὰ πόσον ταχέως οἱ παῖδες ἐκείνοι ὑπερέβησαν τοὺς πατέρας αὐτῶν! Ἐν κεφαλαίῳ δ' εἰπεῖν, ἐὰν ἐν τῇ σεβασμῇ ἐκείνῃ ἀρχαιότητι τῆς Αἰγύπτου ἀναζητήσωμεν ὅ, τι ἠδύνατο μεταβαλεῖν τὰς τύχας τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐπενέργειαν αὐτῆς εἰς τὴν μεταγενέστερον πολιτισμὸν, οὐχ ἥττον καὶ ἐνταῦθα οὐ δυνάμεθα ἀνευρεῖν τὸ αἷτιον τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς δόξης τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκείνου πνεύματος, ὃ κατεδείχθη μὲν ἐξόχως κοινωρικὸν διὰ τῆς συγγενείας αὐτοῦ πρὸς πᾶν ὅ, τι παρήγαγεν ἡ εὐφυΐα τῶν πλησιοχώρων λαῶν καλὸν καὶ ἀληθές, αἰετοτε δὲ διέμεινε πρωτότυπον, ἅτε καλῶς γινώσκον συμβιβάζειν τὴν φαντασίαν πρὸς τὴν κρίσιν, καὶ θαυμαστὴν μεταχειρισάμενον μέθοδον εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ὠραιοτάτων αὐτοῦ ἀριστουργημάτων.

Ταῦτα καταδεικνύει ἡμῖν τὸ ὄνομα Ἑλληνισμός, τὸ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο δυνάμενον χρησιμεῦσαι εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν μεγάλων ἐκείνων ἰδεῶν. Σήμερον, εἴπερ ποτέ, ὅτε οἱ Ἕλληνες φιλοτίμως ἀγωνίζονται ὅπως ἀποδώσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦτο τὴν εἶχεν ἐν τῇ ἀρ-

χαιότητι κοινὴν σημασίαν καὶ δύναμιν, εὐκαιρὸν νομίζομεν καὶ ἡμεῖς συμμαχεῖσθαι αὐτοῖς, καὶ ἀποτίσαι αὐτοῖς τὸν παρ' ἡμῶν ὀφειλόμενον φόρον τῆς εὐγνωμοσύνης, ὀνομάζοντες τοὺς προγόνους αὐτῶν δι' ἐκείνου μόνου τοῦ ὀνόματος, ὃ χαρακτηρίζει ἐξόχως τὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐνδοξὸν θέσιν αὐτῶν.

ΛΟΓΙΩΝ ΧΙΩΝ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΡΙΓΓΙΠΟΣ

ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΙΔΟΥ.

Τὸ γένος τῶν ΚΟΡΕΣΣΙΩΝ ἦτον ἐκπαλαί ἐνδοξον· Ἀλέξανδρος ὁ προπάτωρ αὐτῶν κατήγετο ἐκ Κορήσσου (1), ἡ Κορησσοῦ (2), ἡ καὶ Κορεσσοῦ (3), κωμοπόλεως τῆς Ἰωνίας παρὰ τὴν Ἐφεσον, ἀφ' ἧς καὶ τὴν προσηγορίαν ἔσχε Κορέσσιος ἐπικληθεῖς. Ἐκ τῆς Κορεσσοῦ λοιπὸν ὀρμώμενος ὁ τῶν Κορεσσιῶν προπάτωρ, ἀρχὼν τῆς πόλεως ἐκείνης ὧν, καὶ τῆς ἀρχῆς ἐκπεσὼν, κατέφυγεν εἰς τὴν παρακειμένην νῆσον Χίον μετὰ τῆς γυναικός, τῶν τέκνων καὶ τῶν γονέων αὐτοῦ, ἐνθα καὶ μετὰ μικρὸν ἀσθενήσας ἐτελεύτησεν. Ἐκαλοῦντο δὲ οἱ μὲν γονεῖς αὐτοῦ Νικόστρατος καὶ Δημήτηρ, ἡ δὲ γυνὴ Ἰφιμέδεια, Θεόδοτος δέ, καὶ Κόρεσος (4), καὶ Νικόλαος καὶ Δημήτριος τὰ τέκνα, ἀπερ' ἐκεῖ διαμείναντα, καὶ μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτὴν μετὰ ἐπιχωρίων γυναικῶν συζευχθέντα, κατεκλείσαν τὴν νῆσον διὰ τοῦ γένους αὐτῶν· διότι καὶ ἀρχιερεῖς οὐχὶ ὀλίγοι ἐξ αὐτῶν ἐγεννήθησαν, καὶ στρατηγοὶ διάσημοι, καὶ φιλόσοφοι ἀριστοί, ὧν τὰ ὀνόματα ἀναγράφουσι τὰ χρονικά τῆς Βυζαντινῆς Αυτοκρατορίας. Μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων, οἱ τὴν πανωλεθρίαν ἐκείνην διαφυ-

(1) Βλ. Ἡ ρ ο δ ὅ τ ο υ, Ἱστοριῶν Πέμπτην, Σελ. 428. *Amstelodami*, 1763, εἰς φύλλον. Δι ο δ ὡ ρ ο υ Σ ι κ ε λ τ ῳ τ ο υ, Βιβλιοθήκη Ἱστορικῆς Βιβλ. ΙΔ', Σ. 718. *Amstelodami*, 1746, εἰς φύλλον.

(2) Ξ ε ν ο φ ῶ ν τ ο ς, Ἑλληνικῶν Α', Σελ. 433, 434. *Parisii*, 1623, εἰς φύλλον. Σ τ ρ ᾶ δ ω ν ο ς, Γεωγραφικῶν, Βιβλ. ΙΔ', Τόμ. Γ', Σελ. 3, 13. Ἐν Π α ρ ι σ ῖ ο ι ς, 1817, εἰς 8ον.

(3) Π ο υ β λ ῖ ο υ Δ ῖ λ λ ῖ ο υ Ἀ ρ ῖ σ τ ε ῖ δ ο υ, Περὶ πενηρίας Λόγος Β'. *Lipsiae*, 1829, εἰς 8ον.

(4) Π α υ σ α ν ῖ ο υ, Ἀχαϊκῶν Κεφ. ΚΑ, (*Paris*, 1814—21, εἰς 8ον,) ἐνθα ἱστορεῖται ἡ αὐτοκτονία Καλυδωνίου τινὸς ἱερέως τοῦ Διενύσου Κορέσου ὀνομαζομένου ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν παρθένον Καλλιρρόην, ἣτις ἠυτοκτόνησεν ὡσαύτως μετὰ τὴν ἐκείνου σφαγὴν, μεταμεληθεῖσα διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀπέχθειαν. Ἐκ τοῦ ἱστορήματος τούτου, λαβὼν ἀφορμὴν ὁ ἐπὶ πολυμαθείᾳ τοῖς πᾶσι γνωστὸς κύριος Ἀλέξανδρος Ρίζος Ραγκαβῆς ἐποίησε τὴν ἀξιόλογον τραγωδίαν «Ὁ Κόρεσος», τὴν ἐν Ἀθήναις πρὸ τινῶν ἐτῶν δημοσιευθεῖσαν διὰ τοῦ τύπου.

γόντες Κορέσσιοι ἐπανήλθον εἰς Χίον, τινὲς δὲ διεσπάρησαν εἰς Κρήτην, Πελοπόννησον (5) καὶ Ἡπειρον, ἐκ δὲ τῶν δύο τελευταίων μερῶν καὶ εἰς Κεφαλληνίαν κατὰ τὸ 1502 (6). Ἐκ τοῦ ἐν Χίῳ ἐξ ἀρχῆς διαμείναντος κλάδου (καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ εἰς Κρήτην μεταναστεύσαντος καὶ πάλιν εἰς Χίον κατὰ τὸ 1514 ἐπανελθόντος, ὡς ἐσφαλμένως μνημονεύει ὁ Ἀλλάτιος ἐν τῇ 997 σελίδι τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ, *De Ecclesiae Occid. atque Orient. perpetua consensione*), κατήγετο καὶ ὁ ἐν θεολόγοις δεινὸς καὶ ἐν ἱατροῖς ἄριστος ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ ΚΟΡΕΣΣΙΟΣ, δευτερογεννῆς υἱὸς τοῦ Δουκὸς Νικολάου Κορεσσίου καὶ τῆς Κομήσσης Ἰσαβέλλας Σκαρμαγκᾶ, γεννηθεὶς μὲν ἐν τῷ ἐν Χίῳ Κορεσσίῳ Πύργῳ τῷ μέχρι τοῦ νῦν σωζομένῳ, ἐν ἔτει 1563, δεκεμβρίου 13, τελευτήσας δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἄγαμος (οὐχὶ δὲ μοναχὸς ἢ πρεσβύτερος ὡς ὑπέλαβεν ὁ Σιμώνιος), τῷ 1661, αὐγούστου 20, κατὰ τὸ ἐξῆς ἐπιτύμβιον, σωζόμενον ἔτι ἐν τῷ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ναῷ τοῦ Ἀγίου Σάββα.

	IC.	XC.	
A.	NI	KA.	Ω.

† ΚΟΡΕΣΣΙΟΝ ΙΕΡΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟΜΑ ΜΕΛΛΑΣ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΛΙΘΟΣ ΚΑΙ ΣΑΡΚΟΒΟΡΟΝ ΧΩΜΑ ΕΝ ΧΙΩ ΕΓΕΝΝΗΘΗ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΑΛΛΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΤΟΝ ΕΦΘΑΣΕΝ Η ΜΟΙΡΑ ΔΙΑ ΚΩΝΕΙΟΥ ΚΕΙΝΟΣ ΚΑΤΕΣΤΡΕΨΕ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΔΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΥ ΟΥΤΟΣ ΔΗΛΑΘΕ ΚΑΙ ΑΓΙΩΝ ΧΟΡΟΝ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΘΕΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΕΣΣΙΟΥ ΕΠΑΥΡΩΣΕΝ Ο ΚΑΗΡΟΣ ΕΓΕΝΝΗΘΗ ΤΩ ΔΨΕΓ' ΤΗ ΙΓ' ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΚΑΙ ΕΤΕΛΕΥΤΗΣΕ ΤΩ ΔΧΞΔ' ΤΗ Κ' ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

Κάτωθεν δὲ ταύτης τῆς ἐπιτύμβιου γραφῆς ἐπὶ τῆς αὐτῆς λευκῆς μαρμαρίνης πλακὸς ὑπάρχει ἀνάγλυφον καὶ τὸ οἰκόστημον τῶν ἐκ Χίου Κορεσσιῶν· τοῦτο δὲ εἶναι θυρεὸς μελανοῦ χρώματος, ἐφ' οὗ χρυσοῦς ἀετὸς δικέφαλος μὲ τὰς πτέρυγας ἀναπεπταμένας, αὐτοκρατορικῶς ἐστεμμένος, καὶ κρατῶν διὰ τῶν ὀνύχων ἄργυρᾶς ῥομφαίας. Ἀγγελοι δύο ἐνθεν καὶ ἐνθεν ἱστάμενοι λευχειμονοῦντες κρατοῦσι τὸν θυρεόν, κάτωθεν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ταινία φέρουσα τὰς λέξεις ΤΑΝ Η ΕΠΙ ΤΑΣ, καὶ ἄνωθεν δουρικὸν διάδημα μαργαριτοστόλιστον.

(5) Ἀνάγνωθι ἐν Πανδῶρᾳ (Τομ. ΚΒ', Φυλ. 520 καὶ 521) τὸν βίον Βελισσαρίου Κορενσιῶν (ἢ Κορεσσίου) Ἕλληνας ζωγράφου ἐν Ναυπλίᾳ, (1558—1643,) ὑπὸ τοῦ ἀξιολόγου νέου, Σπυρίδωνος Π. Λάμπρου.

(6) Ἰδε Ἀρχαίου Κεφαλληνίας Βιβλίον Α', Σελ. 6, ἐνθα περιέχονται τὰ διατάγματα τῶν μνηνῶν Μαΐου, Ἰουνίου, Ἰουλίου, καὶ Αὐγούστου τοῦ 1502 ἔτους. Πρὸς καὶ Κωνσταντίνου Σάββα, Ἑλληνικά Ἀνάκτορα. Ἀθήναι, 1867, εἰς 8ον (Τομ. Α', Σελ. ΡΚΗ').

Διδαχθεὶς ὁ Κορέσσιος ἐν Χίῳ τὰ πρῶτα γράμματα παρὰ τοῦ ἐκ πατρὸς θεοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου, ἀνδρὸς τὴν θύραθεν ἐν γένει σοφίαν διασήμευ, καὶ τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης ἐγκρατεστάτου, ἀπεστάλη παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1580, πρὸς τὸν ἐν Βενετίᾳ τότε διαμένοντα πρωτότοκον ἀδελφόν του Μιχαὴλ (7) καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ μετέβη εἰς τὸ Πατάβιον, καὶ κατετάχθη μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ ἐκεῖ ἀκμάζοντος τότε ἐπὶ σοφίᾳ Πανεπιστημείου, εἰς τὸ ὁποῖον «ἐξαιρέτως διήνυσον τὰς ἑαυτῶν σπουδὰς κατὰ τοὺς στυγητοὺς ἐκείνους χρόνους τῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους δουλείας οἱ σχολεῖων στερούμενοι φιλομαθεῖς νέοι Ἕλληνες,» κατὰ τὴν ὠραίαν φράσιν τοῦ ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ διαπρέποντος Ἀρχιμανδρίτου Ἀνδρονίκου Δημητρακοπούλου, τοῦ καθ' ἑκάστην πλουτίζοντος διὰ σπουδαίων καὶ ἀναγκαίων βιβλίων τὴν Νεοελληνικὴν φιλολογοίαν.

Διατρίψας ἐκεῖ δύο ἔτη μετέβη εἰς Φλωρεντίαν προσκλήσει τοῦ τότε βασιλεύοντος Μεγάλου Δουκὸς τῆς Τοσκάνης Φραγγίσκου Μεδίκου, ἵνα τελειοποιήσῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ περὶ τε τὴν ἱατρικὴν καὶ τὴν Ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν, ἐν τῷ περιωνύμῳ Πανεπιστημίῳ τῆς Πίστης, ἐνθα διανύσας τὰς φιλοσοφικὰς καὶ ἱατρικὰς αὐτοῦ σπουδὰς, προσεκτέσαστο κατὰ τὸ 1590 ἔτος τὸν Διδακτορικὸν Πίλον.

Ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τούτῳ μαθητεύων, ηὐτύχησε νὰ γνωρισθῇ καὶ συνάψῃ φιλίαν μετὰ τοῦ ἀφανοῦς μὲν τότε καὶ γελοίου, κατὰ τινὰς δὲ καὶ παράφρονος λογισθέντος, μετὰ τῶν δὲ περιωνύμου κατασταθέντος ἀστρονόμου Γαλιλαίου (Galileo Galilei), ἐκεῖ τότε καὶ αὐτοῦ μαθητεύοντος, ὃν τινα καὶ τοὶ ὡς ἀδελφὸν ἠγάπα, ἢ εἰς τὰς δοξασίας ὁμῶς τοῦ Ἀριστοτέλους φανατικὴ πίστις αὐτοῦ, ἐμπόδισεν αὐτόν, ἵνα ἀναγνώρισῃ τὴν ὀρθότητα τῶν δαιμονίων ἐκείνου σκέψεων καὶ θεωριῶν, τὰς ὁποίας ἐπιμόνως μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν τότε ὁπαδῶν τῆς Ἀριστοτελικῆς σχολῆς ἐπολέμει.

(7) Τὴν τοῦ πρωτότοκου υἱοῦ αὐτοῦ Νικολάου δευτερογεννῆ θυγατέρα Σμαρκήδαν, ἐνυμφεύθη τῇ 15 Ἰουνίου 1635, ἐν Χίῳ, ὁ περιωνύμος Χίος Παναγιώτης Νικόσιος (Ἐγ. 1613, Ἐτ. 1673,) ὁ πρῶτος ἐκ Χριστιανῶν Μέλχας Διερχόμενος χρηματίσας παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς, κατὰ προτροπὴν τοῦ σοφοῦ θεοῦ αὐτοῦ Μελετίου τοῦ Συρίγου, φίλου στενοῦ τοῦ ἡμετέρου Γεωργίου τοῦ Κορεσσίου. «Après cela Syrigus le (Panaïotti) maria avec une fille des Coressi, famille ancienne et illustre de Chio, dont la mère était une Cantacuzène, mais qui étaient tombées dans une extrême misère, et les secours que Syrigus leur avait donnés les déterminèrent à consentir à ce mariage.» Nicole, Arnauld, Renaudot, etc., Perpétuité de la foi de l'Eglise Catholique sur l'Eucharistie, etc. Paris, 1841, in 4°. Tome III, Liv. VI, p. 374.

εἰς τε τὰς Ἀκαδημαϊκὰς συζητήσεις καὶ εἰς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ. Ὡς φαίνεται δὲ κατ' ἀρχὰς δὲν ἠδυνήθη νὰ πείσῃ ἑαυτὸν, ὅπως ἀρνηθῇ μετὰ πεποιθήσεως δοξασίας καὶ δόγματα κοινῶς παρὰ πᾶσιν ὁμολογούμενα, καὶ τῶν ὁποίων ἡ φαινομένη ἀλήθεια ἐφαίνετο εἰς αὐτὸν ἀκράδαντος. Ἀλλὰ μόλις περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς τοῦ δαιμονίου ἀστρονόμου, ἔγραψεν αὐτῷ ἐπιστολὴν ἐκ Χίου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12 Μαΐου 1640, ἐν ᾗ παρεδέχετο πάσας τὰς θεωρίας καὶ δοξασίας αὐτοῦ, καὶ ἦν ἀναγνώσας ὁ Γαλιλαῖος ἀνέκραξε μετὰ δακρύων *«Meglio tardi che mai.»*

Ἐν ἔτει 1592 ἐπεσκέφθη ὁ Κορέσιος τὸ Λονδῖνον, τοὺς Παρισίους, τὴν Βιέννην, τὴν Βιττεμβέργην, τὴν Ῥώμην καὶ τὴν Βενετίαν, ἐνθα καὶ παρακλήθεις ὑπὸ τῆς Γερουσίας ἔμεινε καὶ ἐδίδαξε τὴν Ἑλληνικὴν εἰς πολλοὺς τῶν εὐγενῶν οἰκῶν Κονταρίνη, Μοροζίνη, Δανδύλου, Φόσκαρη, Πιζάνη, Μοτσαενίγου καὶ Ἰουστινιάνη, μέχρι τοῦ 1601 ἔτους ὅτε προσκλήθεις εἰς Φλωρεντίαν ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Δουκὸς Φερδινάνδου Α' εἰς τὴν Ἀνατολὴν πρὸς ἀγορὰν Ἑλληνικῶν χειρογράφων, καθ' ἣν ἐποχὴν ἐπεσκέφθη τὰ ὀνομαστότερα μοναστήρια καὶ τὴν πατρίδα του Χίου. Δαπανήσας πενταετίαν ὁλόκληρον εἰς τὴν ἀποστολὴν ταύτην ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Φλωρεντίαν μετὰ τῶν θησαυρῶν οὓς ἐσύναξεν, ἀνταμειφθεὶς ἐν ἄλλοις καὶ διὰ τῆς ἐδρας τοῦ καθηγητοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῷ τῆς Πίσσης περιωνύμῳ Φροντιστηρίῳ, ἣν ἀποθανὼν εἶχεν ἀφήσει τότε κενὴν ὁ ἐκ Κρήτης Γεώργιος Μοσχέτης.

Ἐδίδαξε δὲ ἐκεῖ μέχρι τέλους τοῦ 1614, καθ' ἣν ἐποχὴν, ἀποθανόντος τοῦ προστάτου καὶ φίλου αὐτοῦ Πρίγγιπος Φραγγίσκου Μεδίκου, νεωτέρου ἀδελφοῦ τοῦ τότε βασιλεύοντος ἐν Τοσκάνῃ Μεγάλου Δουκὸς Κόσμου Β', ἡναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ τὴν ἐδραν καὶ νὰ φύγῃ κρυφίως εἰς τὴν Μασσαλίαν, καὶ ἐκεῖθεν μετὰ ὀλίγων μηνῶν διατρίβῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἵνα διαφύγῃ τὸν κίνδυνον, ὃν ἔτρεχεν ἀπὸ τοὺς Ἰησοῦίτας, οἵτινες οἱς ἐπειράθησαν νὰ δηλητηριάσωσιν αὐτὸν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐν Φλωρεντίᾳ διὰ τὴν κατ' αὐτῶν ἀντίδρασιν αὐτοῦ.

Φθάσας εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸν Μαῖον τοῦ 1615, ὅτε ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Τιμόθεος ὁ Β', ὁ ἀπὸ Παλαιῶν Πατρῶν, ἐγνωρίσθη καὶ φιλίαν συνῆψε μετὰ τῶν περιφανεστέρων ἐκεῖ θεολόγων, Γαβριὴλ τοῦ Σεβήρου, μητροπολίτου Φιλαδελφείας, πρὸς ἣν

παῖνον τοῦ ὁποῦ ἐποίησε καὶ τόδε τὸ ἐπίγραμμα (8),

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΡΕΣΣΙΟΥ ΤΟΥ ΧΙΟΥ
Εἰς τὸ Αἰαγάστον καὶ Δεκτὸν
τοῦ Πανιερωτάτου καὶ Σοφωτάτου
Μητροπολίτου Φιλαδελφείας
ΚΥΡΙΟΥ ΓΑΒΡΙΗΛΟΥ ΤΟΥ ΣΕΒΗΡΟΥ
ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΝ,
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Πραξιτέλης ἐρέων γράφε ἀμφιράχης τε Σεβήρος,
Ἐκτυπον οὐρανίων ἀστερόεις παρέχων.

Χείρας ἔχων μακάρων φασίμβροτος ἀσπιδιώτης,
Ἀρχιούτης κυρίως εἴλκυσεν ἀμφοτέραις.
Ἀέχυνσο πεπνυμένως βιβλὸν ἡγάθεον δ' ἄρατὴν δε,
Ἑλλάδος οὐλομένης φίλτατος εὐσεβίος.

Μητροφάνους τοῦ Κριτοπούλου, Πέτρου τοῦ Μογίλα, Θεοφίλου τοῦ Κορυδαλέως καὶ πολλῶν ἄλλων, ἡναγκάσθη ῥαδιουργίᾳ πάλιν τῶν θανασίμων αὐτοῦ διωκτῶν Ἰησοῦιτῶν, νὰ φύγῃ εἰς Χίον, ὅπου καὶ διέμεινε μετερχόμενος τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἱατροῦ καὶ τοῦ διδασκάλου τῆς φιλοσοφίας καὶ θεολογίας μέχρι τοῦ 1635 ἔτους, ὅτε μετεπέμψατο αὐτὸν ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος κατὰ προτίμησιν τόσων σοφῶν καὶ πολυμαθῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης θεολόγων, ἵνα διαλεχθῇ πρὸς τὸν Καθινιστὴν ἱερέα Ἀντώνιον Λέγερον, τὸν συγγραφέα ἰσως τῶν εἰς τὸν Πατριάρχην Κύριλλον τὸν Λούκαριν ψευδῶς ὑπὸ τῶν Ἀναμορφωτῶν ἀποδοθεισῶν κατὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κορεσσίου καθινιζουσῶν ἐπιστολῶν, αἵτινες κατετέθησαν εἰς τὴν τοῦ ἐν Γενεύῃ πανεπιστημείου βιβλιοθήκην ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου Λεγέρου καὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ τοῦ ἀποστάτου ἱερέως Ι. Ἀυμῶνος κατὰ τὸ 1708, ἐν *La Haye* τῆς Ὁλλανδίας, εἰς 4^{ον} μετ' ἄλλων διατρίβων ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, *Monumens authentiques de la religion des Grecs, et de la fausseté de plusieurs confessions de foi des Chrétiens Orientaux produits contre les théologiens Réformez*) Τὰς μετὰ τοῦ Λεγέρου διαλέξεις ἐγγράφους ποιήσας καὶ πρὸς ἀπολογία τῶν ἡμετέρων καταλιπὼν, ὡς ὁ Σιναΐτης Νεκτάριος, ὁ μετὰ ταῦτα Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων λέγει, ἐπανῆλθεν εἰς Χίον πλήρης δόξης καὶ εὐλο-

(8) Κατεχωρίσθη ἐν τῷ συγγράμματι, *Fides ecclesiae Orientalis, seu Gabriellae Philadelphiensis opuscula, nunc primum de Graecia conversa, cum notis, etc. Opera et studio Richardi Simonis, etc. Parisiis, 1671, etc.* 4to.

γιῶν, ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ 1661 ἔτους μελετῶν καὶ συγγράφων.

Προαισθόμενος τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ πλησιάζον, ἐπεθύμησε ν' ἀποθάνῃ ἐκεῖ, ἐνθα καὶ ὁ Σωτὴρ ἡμῶν παρέδωκε τὸ πνεῦμα διὸ ἀναχωρήσας ἐκ Χίου τὸν μᾶλλον τοῦ 1661, χωρὶς νὰ ἀναλογισθῇ τὸ βαθὺ αὐτοῦ γῆρας, μετὰ πολυώδινον πλοῦν φθάνει εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου φαρμακωθείς ὑπὸ τινος Ἰησοῦ-του, Ἀλοῦσίου Μαλατέστα καλουμένου, ἐτελεύτησε τὸν αὐγουστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους καὶ ἐτάφη ὡς ἀνωτέρω ἐμνημονεύθη ἐν τῷ ἐκεῖ ναῷ τοῦ ἁγίου Σάββα. «Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ οἱ Γιεζουβίται» ὡς ὁ Ἱεροσολύμων Δοσίθεος ἐν τῇ Δωδεκαβίβλῳ αὐτοῦ (σελ. 1179) λέγει, «μὴ δυνάμενοι τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ ἀντειπεῖν, ἐπλασαν ἐπιστολὴν τινὰ ὡς τάχα ἐσχεδιασμένην καὶ γεγραμμένην ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Κορεσσίου, μαρτυροῦντος σφαλῆναι διὰ τὸ κατὰ Λατίνων γράψαι, οὕσης δὴθεν τῆς παπιστικῆς ἐκκλησίας ἀληθοῦς ἐκκλησίας, καταψευδόμενοι τοῦ ἀνδρὸς φανερώς, καὶ γὰρ ἕως τῶν ὄρων τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ οὐκ εἶπε τοιοῦτον τι ἢ συγγενεῖ αὐτοῦ, ἢ μαθητῇ, ἢ ἄλλῳ τινὶ ὀρθοδόξῳ, ἀλλὰ σχεδὸν καὶ ψυχόρραγῶν, κατέκρινε τὸν παπισμόν. Οὕτως οὖν οἱ παπισταὶ συκοφάνται ὄντες τῶν ἁγίων, οὐκ αἰσχύνονται ψευδόμενοι καὶ κατὰ τῶν μακαρίων. Ἦν δὲ ὁ Κορέσσιος οὐ μόνον τοῖς παπισταῖς ἀντικείμενος, ἀλλὰ καὶ τοῖς Λουτεροκαλβίνοις, ἐχθρὸς ἀδυσώπητος, ἄκρος γὰρ ὢν τῆς ἀληθείας φίλος, ἄκρως ἐμίσει καὶ τὸ ψεῦδος.»

Μαθηταὶ τοῦ Κορεσσίου ἐχρημάτισαν πολλοὶ Χῖοι, ἐν οἷς διαπρέπουσι Γρηγόριος ἱερομόναχος καὶ πρωτοσύγγελος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ 1635 ἐκδοθέντος βιβλίου, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, «Σύνοψις τῶν θείων καὶ ἱερῶν τῆς Ἐκκλησίας δογμάτων, εἰς ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν, ἀπλῇ φράσει παρὰ Γρηγορίου ἱερομονάχου καὶ πρωτοσυγγέλου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ ἐκ τῆς ἁγίας Μονῆς τῆς νέας τῆς κειμένης ἐν Χίῳ, συντεθεῖσα. Βιβλίον ἀναγκαῖον καὶ ὠφέλιμον διὰ κάθε χριστιανὸν καὶ διὰ κάθε ἄλλον ἄνθρωπον, ὅπου θέλει νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν,» ὁ πρέγκηψ Δημήτριος Ῥοδοκάνακис (9), οἱ ἱερομόναχοι Ἀντώνιος

καὶ Κλήμης οἱ Πετροκόκκινοι, Λαυρέντιος ὁ Σκαρμαγκᾶς, Νικόλαος ὁ Ζυγομαλᾶς, Νικόλαος ὁ Σουγδουρῆς, καὶ ἄλλοι.

Ἀπαντες οἱ κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον ἀκμάζαντες σεβάσμιοι καὶ σοφοὶ ἄνδρες τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ τινες προσέτι τῆς Δυτικῆς, ἐν οἷς Σεβαστιανὸς ὁ Φαντακινός, Ἰάκωβος ὁ Γοδφρέδος, Παῦλος ὁ Μαρκέσιος Καστιλίων, Ἱερώνυμος Αἰμίλιος ὁ Λοβανιανός, Ι. Δ. Ὁραίνης, ὁ τοῦ «Εὐχολογίου» σοφὸς συγγραφεὺς Ἰάκωβος ὁ Γοάριος μετὰ τοῦ ὁποίου διετέλει εἰς τακτικὴν ἀνταπόκρισιν ὁ Κορέσσιος, Ἀντώνιος ὁ Ἀρνώλιδιος, καὶ ὁ ἀκαδημαϊκὸς τῆς Γαλλίας Εὐσέβιος ὁ Ῥενώδοτος καὶ ἄλλοι πολλοὶ θεολόγοι, ὧν τὰ ὀνόματα συντομίας χάριν παραλείπω, μαρτυροῦσιν ὑπὲρ τῆς σοφίας, εὐσεβείας καὶ ὀρθοδοξίας τοῦ ἐν θεολόγοις δεινοῦ καὶ ἐν ἱατροῖς περικλεοῦς Γεωργίου τοῦ Κορεσσίου εἰς τοῦ ὁποίου τὰς γνώσεις τὴν κρίσιν καὶ τὴν φιλοκαλίαν τοσοῦτον σέβας ἔτρεφεν ὁ λαὸς τῆς Χίου, ὥστε ἐποίησε καὶ τὴν μέχρι τοῦ νῦν λεγομένην δημώδη παροιμίαν,

Ἄν ἀρέσῃ τοῦ Κορέση
Ὅλονοῦ τοῦ κόσμ' ἀρέσει·

ἐπομένως τὰ ληρήματα καὶ αἱ ὑβρεῖς τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἠττηθέντος Ἀντωνίου Λεγέρου, ὡς ἐπίσης τοῦ ἐκ γεννητῆς τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας τέκνου καὶ κατὰ φυσικὸν λόγον ὑπερμάχου τῶν δογμάτων αὐτῆς Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου, τῶν ἀποστατῶν Πέτρου τοῦ Ἀρχουδίου, Νικολάου Κομνηνοῦ Παπαδοπούλου, καὶ Ἰωάννου Ματθαίου Καρυοφίλλη, τοῦ Ἀγγλοῦ ἱερέως Ῥιχάρδου Σμίθ, τοῦ λεξικογράφου Λουδοβίκου Μορέρη, καὶ ἄλλων παρασίτων τῆς Παπικῆς αὐλῆς, ἢ Λουθηρανῶν, ἢ Καλβινιστῶν, ὑπαγορεύθησαν ὑπὸ φανατισμοῦ, φθόνου, μίσους, συμφέροντος, ἢ καὶ ἀνάγκης, εἶναι ὅλως ἀνάξια προσοχῆς, πίστεως, ἢ ἀπαντήσεως.

Ὁ Κορέσσιος συνέγραψε πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ φιλολογικὰ συγγράμματα, τὰ ἀξιολογώτερα τῶν ὁποίων σώζονται ἀνέκδοτα ἐν ταῖς ὀνομασταῖς τῆς ὑψηλῆς βιβλιοθήκαις. Τὰ ἐκδοθέντα φέρουσι ταύτας τὰς ἐπιγραφάς·

Α'.

Διήγησις τοῦ κλεινοῦ ἀγῶνος τῶν Φλωρεντίνων, διὰ στίχων, ὅστις παρ' ἐκείνοις μὲν, ΚΑΛΤΖΙΟΝ, παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις καλεῖται ΑΡ-

(9) Εἰς αὐτὴν προσφωνοῦνται τὰ συγγράμματα, L'Instabilità della Fortuna, Oda del Monsignor Giovanni Matteo Caryllo, Archiveseouo d'Iconio, dedicata all' Altezza Serenissima di Demetrio Rhodocanaki, Principe di Constantinopoli. (Ἐκ Σελ. 43). Roma, 1630, εἰς 8ον· καὶ, Leonis Allatii, de Cryptographia Graecorum recentiorum, epistola secunda, ad Nobilissimum, Illustrissimum atque Sapientissimum Principem

Demetrium Francisc. Rhodocanakidem, Chiensem. Ἐκ Σελ. 280, 198, καὶ 303). Romae, MDCLXI., εἰς 8ον, MDCLXVI, εἰς 4ον, καὶ Parisiis, MDCLXVII., εἰς 8ον.

ΠΑΣΤΟΝ. Ποιηθεῖσα παρὰ Γεωργίου Κορρυσίου τοῦ Χίου εὐγενοῦς Βυζαντίου, διδασκάλου τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς ἐν τῷ λαμπροτάτῳ τῆς Πίσης φροντιστηρίῳ. VENETHS, MDCXI. Apud Antonium Pinellum. Εἰς 4^{ον}.

Τὸ ἐκ 432 στίχων συνστάμενον σπανιώτατον τοῦτο ποιημάτιον, οὗ τινος οἱ πρῶτοι στίχοι εἶναι·

Κόσμος ἡγεμόνι κρατερῷ, τόδε ἄθλον αἰεῖδω.
 Τυρρηνίης ἀγλαῆς ἡελίῳ μέγαν.
 Εἰκόνι τῶν ἀρετῶν, ὧ δὲ σοφίῃ τε καὶ ὕπλῳ
 Λάμπει, νοῦ τὸ γ' εἴ, σώματος ἄλλα πέλει.
 Εὐχαι Δύσονι-ῶν, καὶ Δαναῶν ἐπικρωγῶ.
 Ἀμφοτέρῃ γενεῇ ἀστέρι φωτοφόρῳ.
 Εἰ δ' ὀλιγοδρανέω σθένης οὐδὲν ἔχων μέγαν ῥήτρης.
 Μικρολόγος πεφυκώς, πῶς κελαδῶνι μέγαν;
 ὄντως κἂν πινάκεσσι γραφεὺς αἰδρίῃ γε χαράττει
 Κάλλας τῶν χθονίων εἰσέτι δ' οὐρανίων
 Κἀγὼ δ' ἀτρεκέην ἀμυδρῶς πινάκεσσι προφαίνων,
 ἔργματα λαμπρότατα φθέγγου' ἀπὸ στομάτων.
 Ἀρπαστὸν γ' ἐρέοντι μέγαν κλεινὸν τε ἄγωνα,
 ὅς Φλωρεντίνων γίγνεται εὐγενέων.
 κτλ., κτλ., κτλ.,
 καὶ οἱ τελευταῖοι,

Δέσχυσο ἀσπασίως ἄρα Κότμει ἀρήϊε δῶρον.
 Πηγὰ τῶν ἀρετῶν, ἡγεμόνων τὸ κλέος.
 Δέσχυσο φημὶ πόνον τόνδε, ὅν δ' Κορρυσίος ἄρτι
 Λάτρεϊ σᾶς ἀρχῆς· ἡσά σοι ἡγεμόνι.
 Εἰδ' ἐνὶ μικροπρεπὲς διὰ παῦρον πνεῦμα τεκόντος,
 Διττά, ὕλη, καὶ ἔρως, δαίξεται αὐτὸ μέγα.

Τὸ ποίημα τοῦτο μετεφράσθη κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος καὶ Λατινιστὶ ὑπὸ τοῦ ἰδίου Κορρυσίου καὶ ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ τύπου ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν·

Narratio inclyti certaminis Florentinorum Graecis versibus, quod apud illos CALCIO, apud antiquos verò ARPASTUM appellatur. Facta à D. Georgio Coressio Chiensi, nobili Bisantino, linguae Graecae in sapientissimo Pisarum Gymnasio professori. VENETHS, M. DC. XI. Ex typographia Antonii Pinelli. Superiorum permissu. Εἰς 4^{ον}.

Παραθέτομεν καὶ τοὺς πρῶτους δεκατέσσαρας στίχους τῆς μεταφράσεως ταύτης, ἵνα ἀποφανθῶσιν οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν, εἰ ἐδικαιούτο ὁ Ἀλλάτιος νὰ γνωματεύσῃ ὅτι α Latine carmine Coressius scripsit sed parum feliciter.» (De Georgiis et eorum scriptis diatriba, Pag. 116.)

Cosmo duci forti hoc certamen cano.
 Hetruviae splendidae soli magno,
 Imagini virtutum, in quo iam sapientis, et arma

Resurgent, mentis unum est, corporis aliud.
 Gloriam Italorum, et Graecorum propugnatori,
 In utraque natione Stellae Luciferae.
 Sed si pauca possum potentiam nullam habens magnam dicendi,
 Infacundus natus, quomodo dicam magna?
 Profecto et in tabulis pictor imperitus depingit
 Pulchritudines terrestres, et etiam celestes
 Ego autem veritatem obscure in tabulis demonstrans
 Opera splendidissima loquar oro,
 Arpastum enarranti magnum, inclytumque certamen,
 Quod a Florentinis sit nobilibus,
 etc., etc., etc.

Αἱ ἀμέσως μετὰ τὸ προμετώπιον δύο σελίδες τῆς Ἑλληνικῆς ἐκδόσεως περιέχουσιν ἐν εἰδει προλεγομένων τὰ ἀκόλουθα τέσσαρα ἐπιγράμματα εἰς ἔπαινον τοῦ Κορρυσίου.

Εἰς τὸ ποίημα τοῦ Εὐγενοῦς καὶ σοφοῦ
 Κυρίου Γεωργίου τοῦ Κορρυσίου
 Σεβαστιανοῦ τοῦ Φαντακίνοῦ
 ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Λάκτισμα' ἐξερῶν Φλωρεντίνων ὑπερόπλων,
 ἢ σὺ ΚΟΡΡΥΣΙΟΣ εἶ, ἢ ἐνὶ Μοῦσῃ ἱρή.
 Πίνδαρος εὖ ἔδει τὰ Ὀλύμπια, οὐδὲ γε οὕτως.
 Ἐκείνου μείζων, ἢ γ' ἄρα Μοῦσα πέλεις
 Οὐ θηητὸν δ' εἰ θαυμαστῶς πάντας αἰεῖδων
 Θέλγεις ἀνθρώπους, θεῖ' ὅτι θεῖα δίδως.

Εἰς τὸν Εὐγενὴ καὶ σοφὸν Κορρυσίον
 Διδασκαλὸν τῆς ἑλλαδος φωνῆς
 ἐν τῷ λογιωτάτῳ τῆς Πίσης φροντιστηρίῳ
 Ἰακώβου Γολφρέου
 Διδασκαλοῦ Παριττινοῦ
 ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ.

Ἦν λόγος ἀμφίλογος μετόχοις σοφίης τε καὶ ᾠδῆς
 Τοῖς γε Παριττινοῖς, τίς γλυκίων τελέθαι;
 ἢ Ἕλληνα γλυκερὸς ὁ ΚΟΡΡΥΣΙΟΣ ἄλλος Ὀμηρος,
 ἢ στόμα Σειρήνων ἐλκομένων ἀκοάς;
 Σειρήνων γλυκερὸν θέλγει στόμα; ἀλλ' ἐτι βλάπτει.
 ἢ γ' ἄρ' ὑπερτερεῖ, ὅς μάλα ᾠφελεῖ.
 Ἡὐδασε θαυμασίως θηητὰν δῆθεν ἀέθλων
 Λάκτισμα κλεινῶν ἄσμασι νεκταρέοις.

Εἰς τὸν Εὐγενέστατον Κορρυσίον
 Παύλου Μαρκεσίου Καστιαίου
 τοῦ Σαβοδίνου.

Ἦν ποτ' ἀοιδόπολων τερετίσμασι θαῦμα ἀηδῶν,
 Πάντας τῶν λιγυρῶν ἄσμασιν ἐλκομένα.
 Νῦν μείζων τοῦ θαύματος ἐστὶ ΚΟΡΡΥΣΙΟΣ ὄντως,
 Εἴγε ὑπερτερεῖ ἀρμονίην γλυκερὴν.
 Καὶ λόγον, οὐ γὰρ εἰ πλήρης σοφίης γε νοητῆς
 ΑΡΠΑΣΤΟΝ· τάξει πάντα δ' αἶσαι καλῶς.

ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΛΟΒΑΝΙΑΝΟΥ,
ΕΙΣ ΚΟΡΕΣΣΙΟΝ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΝ ΕΝ ΠΙΣΗ.

Ἑλλάς τῶν χαρίτων ποτὲ πηγὰ, δρύπτε παρειάς.
Ἰστατα βαρβαρικοῖς ἤθεσιν ὀλλυμένα.
Αἴτιον ὡς δ' Ἑρμῆς ἐννόησε, ΚΟΡΕΣΣΙΟΝ ἄνδρα,
ἔκγονον εὐγενέων, δῶκε φάος Δανκοῖς.
Ἀἴγε γόνων Ἑλλάς πικρῶν ἦν, ἡδ' ἐπίμεινον
Δὴ κότος, οὐ μῆνις τὸν Δίχ' ἤγε λάβη.

Καὶ τὰ μὲν ἐπιγράμματα ἔχουσιν οὕτως, ἀντικρὺ δὲ τῆς σελίδος, τῆς φερούσης τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ βιβλίου ὑπάρχει χαλκογραφημένη εἰκὼν, εἰκονίζουσα τὴν ἐν Φλωρεντία πλατεῖαν τοῦ ἁγίου Σταυροῦ (Santa Croce) καθ' ἣν στιγμὴν ἐλάμβανε χώραν τὸ παίγνιον τὸ καλούμενον Ἀρπαστός, μετὰ τῶν παικτῶν θεατῶν καὶ μουσικῶν. Τὸ πολυθρύλλητον ποιημάτιον τοῦτο τοῦ Κορεσσίου μετὰ τῆς Ἱταλικῆς μεταφράσεως, γενομένης ὑπὸ τοῦ ἀδελφ. Ἀντωνίου Μαρίας Σαλβίνη, διδασκάλου τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Φλωρεντίας, συμπεριελήφθη ἐν τῇ συλλογῇ διαφόρων περὶ τοῦ Καλτσίου συγγραμμάτων ἐμμέτρων τε καὶ πεζῶν τῇ ὑπὸ τοῦ P. di Lorenzo Bini εἰς 4^{ον}, ἐκδοθείσῃ ἐν Φλωρεντίᾳ, τῷ 1688, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν, Memorie del Galcio Fiorentino tratte da diverse scritture, et dedicate all' Altezze Serenissimi di Ferdinando Principe di Toscana et Violante di Baviera.

B.

Operetta intorno al galleggiare de corpi solidi. All' Illustrissimo, et Eccellentissimo Principe il Signor Don Francesco Medici. Di Giorgio Coressio, Lettore della Lingua Greca nel famosissimo Studio di Pisa. IN FIRENZE, Appresso Bartolomeo Sermartelli, e Fratelli, MDCXII. Con licenza de' Superiori. Εἰς 4^{ον}.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο, ὅπερ ἐκθέτει τὴν γνώμην τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ πλοῦς ἐπὶ τοῦ ὕδατος τῶν στερεῶν σωμάτων, καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ αὐτῆς, κατὰ τῆς ἀντιθέτου τοῦ Γαλιλαίου, σύγκειται ἐκ 56 σελίδων ἐκτὸς τῆς δισελίδος προσφωνήσεως τοῦ συγγραφέως τῷ μαθητῇ καὶ φίλῳ αὐτοῦ πρίγγηπι Φραγγίσκῳ Μεδίκῳ, ἀδελφῷ νεωτέρῳ τοῦ τότε βασιλεύοντος τῆς Τοσκάνης Κόσμου τοῦ Β', εἰς τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἐξεφώνησεν ὁ αὐτὸς Κορέσιος μετὰ διετίαν ἐπιτάφιον λόγον Ἑλληνιστὶ, εἰς τὸ ἐν Πίση φροντιστήριον ἐνώπιον τοῦ Μεγάλου Δουκὸς καὶ τῆς αὐλῆς αὐτοῦ. Τοῦ λό-

γου τούτου μόνον ἡ Ἱταλικὴ μετάφρασις ἐδημοσιεύθη διὰ τοῦ τύπου ὑπὸ τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν.

Γ.

Orazione di Giorgio Coressio, Lettore della lingua Greca nello Studio di Pisa, in lode dell' Eccellentiss. Principe Sig. D. Francesco Medici, da lui recitata in lingua Greca in detto Studio, dipoi tradotta nell' Italiana favella. IN PISA, Appresso Giouanni Fontani, 1614. Con licenzia de' Superiori. Εἰς 4^{ον}.

Ὁ πεντεσέλιδος οὗτος ἐπιτάφιος λόγος μετετυπώθη τὸ αὐτὸ ἔτος ἀπαράλλάκτως ἐν Φλωρεντίᾳ, μετὰ τῶν λέξεων αα 22 di Maggioro τεθεισῶν κατόπιν μὲν τοῦ ὀνόματος τοῦ τυπογράφου Giouanni Fontani, καὶ πρὸ τοῦ ἔτους τῆς τυπώσεως. Ἀπορίας ἄξιον εἶναι ὅτι ὁ Ἀλλάτιος οὐδαμοῦ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀναφέρει τὸν ἐπιτάφιον τοῦτον λόγον, ἐνῶ πολὺ λάκεις ποιεῖται μνησθῆναι περὶ τοῦ ἀντιπάλου Κορεσσίου καὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ. Δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀνακαλύψω ἂν σώζηται που ὁ Ἑλληνιστὶ γραφεὶς καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην ἐκφωνηθεὶς ἐπιτάφιος οὗτος λόγος, ἐντυπος ἢ χειρόγραφος.

Δ.

Memorie istoriche della città di Firenze, scritte da Giorgio Coressi, di Scio. IN VENEZIA, Appresso Antonio Pinelli, MDCXXI. Con licenzia de' Superiori. Εἰς 4ον.

Τὸ πολύφυλλον (σελ. 561) τοῦτο ἱστορικὸν πόνημα περὶ Φλωρεντίας προσφωνεῖται τῷ Μεγάλῳ Δουκὶ τῆς Τοσκάνης Κόσμῳ τῷ Β', ὅστις ἐτελεύτησε κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλίου τούτου.

Ε.

Κυροῦ Γεωργίου Κορεσσίου τοῦ Χίου, περὶ εὐχαριστίας, διάλεξις μετὰ τινῶν τῶν φλάρων. Α. Τ., ἢ Χ., εἰς 4ον.

Ἐξεδόθη ἄνευ σημειώσεως τοῦ χρόνου καθ' ὃν, καὶ τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἐτυπώθη, κατὰ τὴν μαρτυρίαν ὁμῶς Λέοντος τοῦ Ἀλλατίου, ἐν Λονδίνῳ, κατὰ τὸ ἔτος 1624, εἰς 4ον, ὑπὸ τοῦ Κεφαλλήνῃ Νικοδήμου τοῦ Μεταξᾶ cum aliis ejusdem farinae scriptoribus, Barlaamo, Palama, Severo, Pegada, Margunio, Nilo, cholario, . . . In quorum ogdoadem non illepide lusit Joannes Matthaeus Caryophilus, Cretensis.

Οὐρανὸς ἐπὶ τὰ πλανήτας ἀνισοδρόμοις διαύλαις
Ὀκτῶ δ' ἰσοδρόμους ἐνθάδε βίβλος ἔχει.

Χείρων Βαρλαάμ Βαλαάμ μαντισκόπου,
 Ἀνθρωποφώνου Βαρλαάμ χείρων ὄνου
 Νείλος, Παλαμάς πηλαμάς ἰλὺς νόων,
 Σχολάριος δ' αὖ εἰς σχολὴν εἶρει λόγους,
 Πρόσθες Σεβήρον τὸν σαβουραδελφέα,
 Πηγὴ κακίστων Πηγαδᾶς ἦν ναμάτων,
 Νοῦς μάργος ἢ νοῦ εἰργὸς ἦν Μαργουίνιος,
 Κορέσσιος ζῶν ἐν κάρῳ σείει λόγους.
 Ἀπλῶν δ' μὴ γνοῦς ἱετρός ψυχοφθόρος,
 Μία ξυνωρίς ὀγδοᾶς λυσιπλάνων
 Σκότους ὀδῆγοι σχισμάτων διδάσκαλοι.

Hic Palama . . . familiam ducunt in collectione illa Græcorum scriptorum, quæ Londini a 1624, in 4°, lucem vidit atque dedicata est quatuor Catholice et Apostolicæ Orientalis Ecclesiæ Patriarchis, Cyrillo Constantinopolitano, Gerasimo Alexandrino, Athanasio Antiocheno, et Theophani Hierosolymitano. (L. Allatii, de Georgiis et eorum scriptis diatriba σελ. 113.) Ἐάν δὲν ἀπατᾷ με ἡ μνήμη, ἀντίτυπον τῆς σπανίας ταύτης συλλογῆς, τὴν ὁποίαν οἱ περισσότεροι τῶν καθ' ἡμᾶς λογίων ἐσύγχησαν μετὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1628 ἔτος, ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Νικοδήμου Μεταξᾶ τυπωθεῖσαν, εὑρον πρό ὠδοκατίας ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Βρεταννικοῦ Μουσείου.

ΣΤ'.

Κυρίου Γεωργίου Κορεσίου τοῦ Χίου, διάλεξις μετὰ τιος τῶν φλάρων. Α. Γ. ἢ Χ, εἰς 4ον.

Ἡ διάλεξις αὕτη τοῦ Κορεσίου μετὰ τριῶν ἐστὶ συγγραμμάτων Νείλου ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, Βαρλαάμ, καὶ Γαβριὴλ Σεβήρου τοῦ ἐκ Μονεμβασίας, μητροπολίτου Φιλαδελφείας, ἐξελεγχόντων τὰς τῶν παπιστῶν πλάνας, ἀποτελεῖ ἐν τεύχος εἰς μικρόνδον ἀνευ σημειώσεως τοῦ τόπου, ἢ τοῦ ἔτους τῆς τυπώσεως αὐτῶν. Εἶναι βέβαιον ὅμως, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πατριάρχου Δοσιθέου (Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων. Σελ. 1174), ὅτι ἐξετυπώθη ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τὸ 1628, πατριαρχεύοντος Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῇ ὑπὸ τοῦ Κεφαλλῆνος ἱερομονάχου, ἔπειτα δὲ καὶ ἀρχιεπισκόπου Κεφαλληνίας, Ζακύνθου καὶ Ἰθάκης χρηματίσαντος Νικοδήμου Μεταξᾶ, ἐξ Ἀγγλίας εἰς Κωνσταντινούπολιν μετενεχθείσης, ἣν μετ' ὀλίγον ἢ τῶν Ἰησουϊτῶν ῥαδιουργία κατέστρεψε. Φαίνεται ὅτι ἠπατήθη ὁ Ἀλέξανδρος Ἑλλάδιος (Status præsens Ecclesiæ Græcæ, Norimbergæ, 1714, εἰς 8^{ον}, Σελ. 10,) σημειώσας ὅτι ἡ περὶ τῆς ὁ λόγος συλλογὴ ἐτυπώθη ἐν Ἰασίῳ.

Ζ'.

Georgii Coressii, Chiensis, Nobili Byzantini, de anima libri IV. VENETIIS, MDCLX. Typis Andreae Iuliani. Superiorum permissu. Εἰς 4^{ον}.

Προσφωνεῖται τὸ φιλοσοφικὸν τοῦτο βιβλίον τῷ βασιλεῖ τῆς Γαλλίας Λουδοβίκῳ ΙΔ', καὶ εἶναι τὸ τελευταῖον σύγγραμμα, ὅπερ ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ τύπου ζῶν ὁ Κορέσιος. Τὸ λεκτικὸν εἶναι γλαφυρότατον καὶ αἱ ιδέαι ὑψηλαί. Ἐν τῇ προσφωνήσῃ, ἥτις κατέχει εἴκοσι σελίδας τοῦ ἐκ διακοσίων ὠδέκα συγκειμένου ὅλου πονήματος, σφόδρα ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ Μιςσιοναρίων Ἰησουϊτῶν, τῶν διὰ παντοίων θεμιτῶν καὶ ἀθεμιτῶν μέσων μετερχομένων τὸν προσηλυτισμὸν τῶν ἑτεροδόξων εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Γαλλίας καὶ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην τολμηροὶ οὗτοι λόγοι ἐπήνεγκον τὴν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δηλητηρίαν αὐτοῦ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος. Ἀντικρὺ τοῦ προμετωπίου τοῦ συγγράμματος τούτου ὑπάρχει ἡ εἰκὼν τοῦ Κορεσίου, γραφείσα μὲν διὰ χρωμάτων ὑπὸ τοῦ περιωνύμου ζωγράφου Φριδερίκου Βαρότση τῷ 1600 ἔτει, χαλκογραφηθεῖσα δὲ τῷ 1660 ὑπὸ τοῦ γλύπτου Ἀντωνίου Φελίνη. Ταύτην καὶ ἡμεῖς λιθογραφήσαντες προτάσσομεν τοῦ ἀνά χειρας πονηματίου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

(Συνέχ. Ἰδε φυλλάδ. 525.)

Ὀκτὼ ἡμέραι παρήλθον μετὰ τὴν συνάντησιν ταύτην, καὶ οἱ φόβοι τοὺς ὁποίους ἐγέννησεν ἐξηλείφθησαν μικρὸν κατὰ μικρὸν, διότι ὁ Μάρκος δὲν ἐφαίνετο ἐνθουσιάζων τὴν αὐθάδειάν του, καὶ ὁ Αὐγουστός Μερᾶρδ ὑπέθεσεν ὅτι ἔπραπε νὰ ἀποδώσῃ τοὺς λόγους του εἰς τὴν μέθην. Ἄμα δὲ ὡς καθυσέχασεν ἐπανήλθεν εἰς τὰς γλυκείας συνηθείας του τὰς ὁποίας, χάριν φρονήσεως, εἶχε κρίνει ἀνγκαῖον νὰ διακόψῃ, καὶ ἀνέλαβε τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τὸν οἰκίσκον τῶν Κεβενῶν.

Οὐδὲν ἐν τῇ καλύβῃ εἶχε μεταβληθῇ κατὰ τὰ φαινόμενα καὶ ὅμως ἡ ἥσυχος αὕτη κατοικία ἐγένετο τὸ θέατρον μεταβολῆς ὀλεθρίας διὰ τὴν εὐτυχίαν του. Ἡ Κλαυδία μείνασα μόνη ἐπὶ ὀλόκληρον ἐβδομάδα ἐξήτασεν ἐκυτὴν τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἠσθάνετο, τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἀφῆκεν ἡ